

T höstar in god orderskörd

Den "hektiska våren" som vi skrev om i förra numret av T-bladet har nu fått en fortsättning i form av tekniska diskussioner och kontraktsförhandlingar

Pipeline-kontrakt i Qatar

Två större turn-key-projekt har redan resulterat i order. Ett av dessa är Qatar (26 Mkr) som är speciellt intressant då T här framförallt säljer know-how. (Qatar är ett av de mindre länderna på Arabiska halvön beläget norr om Oman vid Persiska viken.) T-materieldelen utgör exempelvis endast 3 % av det totala ordervärdet, medan projektledning och installation utgör 46 %.

Det andra projektet som vi erhållit order på är det s.k. Western-projektet i Irak (33 Mkr), vilket är en konvertering av Cox-projektet. (Cox-projektet var ett av T:s första turn-key-projekt vilket erhöles 1969.) Detta innebär, att vi fått tillbaka denna marknad efter några år utan aktiviteter. I Irak pågår tekniska diskussioner om ett annat större turn-key-projekt, "Extension of microwave network", där vi, trots att vi ligger högst i pris, har vissa möjligheter att erhålla kontrakt. Detta projekt är totalt på 78 Mkr.

T/Og har i och med kontrakten i Qatar och Irak för första gången någonsin nått 100 Mkr-strecket i ordergång.

Miljardoffert till Libyen

Aktiviteterna i Afrika har fortsatt med oförändrad intensitet. Det gäller framför allt Libyen, där vi tillsammans med Siemens har lämnat in en offert på totalt ca 4,5 miljarder kronor, varav T:s del inklusive installation och "civil work" är på ca 1,5 miljarder kronor. I och med denna offert har vi redan överträffat vår tidigare genom tiderna största offert till Nigeria.

T/O har dessutom erhållit en mängd mindre order, bl.a. har kontrakt på EB/NERA radiolänk och multiplex tecknats i Malawi och Tanzania för 1,9 resp 3,2 Mkr.

Även T/E har fått ett stort antal order under den senaste tiden. FATME:s övertagande av systemansvaret och vidareutvecklingen av 60 MHz ledningsutrustning har gett oss order på 12 Mkr.

På USA-marknaden fortsätter ordererna att strömma in. Totalt har vi i år erhållit multiplexorder på 20,7 Mkr från MCI och 7,4 Mkr från USTS. Dessa order har hittills huvudsakligen bestått av M4, men nu sker en successiv övergång till M5.

Projektfördelning mellan LME och EB/NERA

Från förhandlingarna med EB/NERA kan rapporteras, att ett samarbetsavtal nu är klart för underskrift. NERA blir vår huvudleverantör av radiolänkar, och vi har förbundit oss att helt överta försäljningsansvaret på vissa marknader. På andra marknader bedömes från projekt till projekt vem som ska ha huvudansvaret. På de marknader, där vi enligt avtalet har totalansvar, kan förfarandet vid prissättning förenklas och därmed möjligheterna att sälja till fördelaktiga priser förbättras. NERA får i och med avtalet en volymökning av sin försäljning utan att utöka sin försäljningsorganisation. Samtidigt kommer det tekniska samarbetet att innebära större möjligheter för oss att påverka NERA:s utveckling av radiolänkar så att de anpassas till våra kunders behov och marknadspriserna.

Ökad ordergång — leveranssvårigheter

Den totala beställningsingången överstiger hittills i år gällande budget. Den ökande ordergången på T/E samt de större projekt, som vi nyligen erhållit på T/O, tyder på att vi även vid årets slut kommer att ligga över budget. Detta trots att en del av de större offerter som lämnats in förmodligen kommer att avgöras först efter årsskiftet.

Den höga ordergången har emellertid fört med sig leveranssvårigheter för viss materiel, främst M4 och minilink. Försäljarna måste arbeta hårt för att få kunderna att gå med på längre leveranstider och ändra sina beställningar till M5-materiel.

Michael Cewers

Omstrukturering på gång

När detta läses har, som framgått av tidigare meddelande, ett förslag framlagts av XD Håkan Ledin och mig själv, angående viss omstrukturering av verksamheten inom H-området. Grunden för detta förslag är framför allt de lönsamhetsproblem som föreligger för vissa enheter inom H-området, men förslaget innebär också en anpassning till förändringar på marknads- och tekniksidan.

Förslaget innebär bl.a. en sammanslagning av T-divisionen och Nätavdelningen. Denna nya enhet skulle få ett produkt- och marknadsansvar, som motsvarar T:s transmissionsområde och N:s lokalnätsverksamhet och dessutom ett marknadsansvar för speciella nät, dvs icke-publika telenät och förmodligen även ruralnät eller glesbygdsmät.

Sammanslagningen motiveras företrädesvis av två skäl nämligen, dels att elektroniken kommer att vinna insteg i lokalnäten med en teknik, som har mycket gemensamt med T:s teknik, dels att båda enheterna för sin verksamhet är starkt beroende av en installations- och anläggningsverksamhet för genomförande av turn-key-projekt.

Förhandlingar med de centrala fackliga representanterna på LME om den överordnade strukturen har redan startat och separata diskussioner om den

nya N-T-enheten påbörjades i vecka 42. Dessa diskussioner innebär ett återupptagande av tidigare förda samtal beträffande T:s produktprogram och teknikorganisation och omfattar även sammanslagningen av T och N. Det är min förhoppning, att dessa diskussioner skall kunna genomföras så snabbt som möjligt för att undanröja den undran och osäkerhet som av naturliga skäl måste uppstå bland personalen i en situation som denna.

Vi kan för närvarande glädja oss åt en uppåtgående trend på beställningssidan. För första gången på länge ligger vi avsevärt över budget, och detta bör enligt försäljningsinstansernas bedömningar bestå även vid årets slut. Vi kan också glädja oss åt stora kontrakt exempelvis i Qatar och Irak, kontrakt som dock kräver ett skickligt genomförande för att bli lönsamma med den relativt blygsamma andelen egentillverkad T-materiel.

På leveranssidan är situationen svag. Vi släpar kraftigt i förhållande till budget, men de gemensamma ansträngningar som nu görs på T och TV borde kunna resultera i att vi kan nå budget till årets slut. Det krävs dock krafttag och en god vilja på båda sidor.

Bo Landin

Digital feber?

Kort summering av en artikel med rubriken "Digital fever" i Bell Telephone Magazine.

Den förväntade debatten om huruvida analog eller digital teleteknik skall bli förhärskande i framtiden har på något sätt kommit av sig. Inom exempelvis Bell System har frågan om digital teknik skall komma att överväga aldrig ställts, man har endast frågat sig *när* och *var*.

Bläddrar man i dagens utgåvor av teletekniska publikationer, så hittar man fullt av annonser med "Digital Switches... Digital Transmission... Digital Networks... A Digital World — Now!"

Är vi då redan mitt uppe i den digitala eran? Är analog-tekniken hopplöst out of date?

Ostridigt är, att vissa områden inom teletekniken från början är direkt avpassade för digital teknik — datakommunikation är väl det bästa exemplet. Ostridigt är likaså, att vid vissa anläggningar, där ett flertal olika kommunikationssystem vid *analog* drift måste ha var sitt trådbundna nät (ett för telefoni, ett för data, ett för luftkonditionering, ett för larm osv), skulle dessa system vid *digital* drift kunna samsas om ett enda gemensamt förbindningsnät.

Inom Bell finns en riktning, representerad av Arch Mc Gill, som anser, att eftersom det är sannolikt att telekommunikationerna kommer att "go digital", så bör man ta steget hellre förr än senare.

Av en annan riktning, företrädd av Amos Joel, kritiserar att telekom-publikationerna är bräddfulla av annonser, i vilka görs gällande, att världen redan är inne i den digitala eran och att analoga system kan liknas vid stumfilmen efter Al Jolson (han med

Sonny Boy). Amos Joel är medveten om, att världen kommer att bli digital, men han har sin egen åsikt om *när* detta kommer att inträffa.

I artikeln framhålls vidare, att kostnaden för solidstate-teknologins användning i digitala utrustningar är i kraftigt sjunkande, men det betonas också, att analog-sidans kostnadsläge inte alls är stillaliggande. "Det skulle vara enkelt och bekvämt att säga, att 'digital' kommer att fortsätta att bli allt billigare, medan 'analog' har nått sitt bottenläge. Men det förhåller sig inte så. Nyutveckling inom analog-teknologin har i vissa fall tredubblat kapaciteten i våra nät. 'Digital' kan inte för närvarande matcha 'analog' vad gäller kostnad i längdistansnät och kommer heller inte att kunna det inom överskådlig framtid."

Ovanstående uttalande har gjorts av Billy Oliver (vice president-engineering planning at Long Lines). Oliver spår att framtidens transmission kommer att gå via satellit och optiska fibrer. Han fortsätter: "Vi kan ha det bästa av båda världarna. Vi använder 'digital' där det är ekonomiskt motiverat och 'analog' där 'digital' inte är ekonomiskt attraktivt. Och trots det faktum att 'digital' är det nya industrilagordet, så kommer våra (läs Bell's) analoga utrustningar att fortsätta att göra oss till lägstkostnadsleverantören för många år framåt."

Uttrycket "lägstkostnadsleverantör" (lowest cost supplier) träffar kärnan i den interna Bell System-debatten beträffande 'analog' och berör också en del grundläggande frågor om hur man bedriver "telecommunications business" i en tid av snabba förändringar och växande konkurrens.

Forts. sid. 3

I.T.U.-seminarium över rural i New Delhi

Ett tiodagars I.T.U.-seminarium över ruralnät hölls i september i New Delhi, Indien, med representanter från 22 olika länder i Asien och Oceanien.

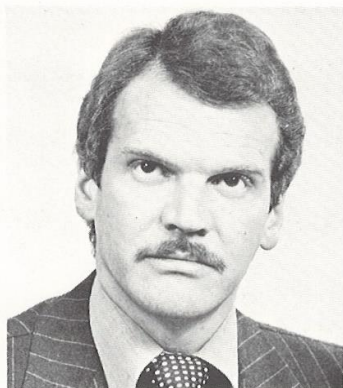
Undervisning och information skedde i form av föreläsningar. Bland föreläsarna återfanns från LME: Björn Sjöstrand från X-divisionen samt Hans Havermann, T/Gx. Hans höll föredrag under rubriken "Reliability and maintenance aspects of rural trunk systems" och förevisade T:s nya 12-kanals rural-skåp.

Indiens premiärminister Morarji Desai öppnade konferensen med en enkel ceremoni, vid vilken deltagarländernas ambassadörer samt representanter från FN, ITU och Världsbanken deltog.

Premiärminister Morarji Desai hälsar Hans Havermann (t.h.) välkommen till invigningsbanketten

Utnämning

Bolagets styrelse utnämnde den 16 oktober Jahn Wennerholm, T/OC, till överingenjör.

T-bladet gratulerar!

Digital feber... forts.

Efter en del reflektioner om Bell's nuvarande och blivande position som digital-leverantör avslutas artikeln med följande:

På grund av de kostnadsmässiga fördelarna med "long haul"-utrustningar i analog-teknologi kommer långdistansnätet att bli det sista som går över. "Detta kommer inte att ske över en natt", säger Long Line's Oliver. "När transistorn uppfunnits, visste vi att vakuumrörets dagar var räknade, men somliga rör används ännu i dag. Vi vet, att framtidens värld blir digital, men det kommer den inte att bli i morgon eller nästa år och kanske inte heller inom 20 år. Just nu gäller det att fatta de beslut, som på bästa möjliga sätt leder oss in i den digitala eran."

Kurt Ohlson

Vernissage i KK

Den 24 oktober hölls vernissage i KK:s stora entréhall, där sju Trosa-konstnärer ställde ut en del av sina alster. Utställningen varade en dryg vecka och samlade många intresserade åskådare på vägen till och från matsalen.

Konstföreningen har lovat återkomma, dels före jul med vinsterna i medlemslotteriet, dels som på andra håll inom LM med ca fem olika hängningar per år.

Vänner av konst är bl.a. Mary Granberg från KK-informationen och allestädes närvarande ombyggnadsbasen Sven-Erik Christensson.

STÄTTAN

Han är på väg hem från Gömmaren efter ett lyckat mete. I en alklyka bär han tre abborrar och sex sarvar. Sarvarna, tänker han, får katterna där hemma på gården. Obekymrad går han genom gräset, fast där finns mycket ormspott. Han vet ju, att det bara är skrock, att ormar brukar förekomma, där det finns ormspott på grässtråna. Ormar kan väl inte spotta så där mycket heller, tänker han.

Över skogen hör han lastbilarna ute på riksettan växla ned för att komma uppför backen borta vid Grindstugan. Vid fällan ser han mjölkpallarna, som sitter instuckna i gärdesgårderna med jutevävsdukarna hängande över. Det luktar ko, och massor med flugor irriterar honom. Han kliver över stättan till Månskär. Stättans nötta bräder är solvarma. Han slänger fiskarna i gräset och sätter sig på stättan.

Tröskan väsnas och bullrar borta på Juringefältet. Han stavar och läser på långt håll T-h-e-r-m-a-n-i-u-s på tröskverkets gavel. Borta vid Smista, vet han, att de driver tröskverket med fotogenmotor. Han blev bortmotad, när han sist var där och ville titta på den stora och smällande maskinen.

Plommonen inne på Månskär verkar frestande mogna. Men — det skulle bara bli ett himla liv och väsen, om han blev upptäckt inne bland träden. Han avstår från pallningen.

Han kliver ned från stättan, samlar ihop sina fiskar, maskburk och spö för att gå hem till gården. Föga anar han, att han 40 år senare kommer att få uppleva sin gamla stätta, utbytt mot en elektronisk, TV-övervakad, besvärlig "grej".

RuJ

Saxat ur Rapport från Örebro-fabriken

Ta en mikropaus

En uppmaning från vår företagshälsovård och sjukgymnast!

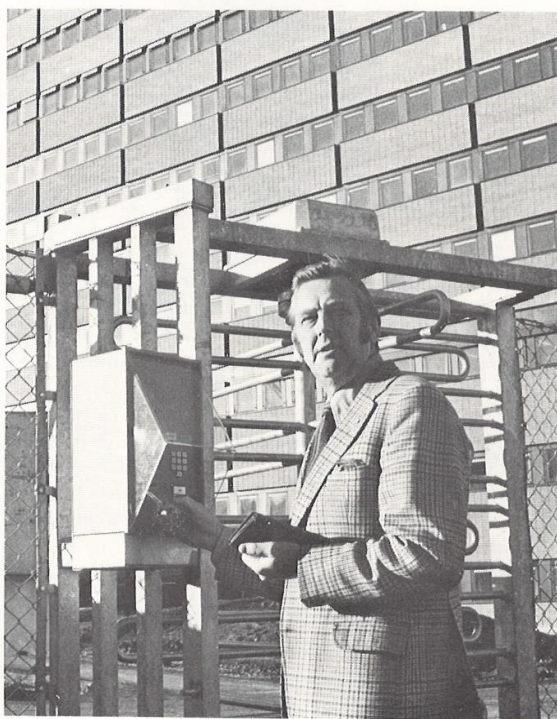
GLÖM EJ MIKROPAUSERNA!

Här är några tips på hur du med några enkla rörelser kan slappna av handens muskler.

Knyt händerna, spreta med fingrarna. Växla tre – fem gånger.

Skaka händerna löst med armbågarna i 90°.

Skaka händerna löst med armarna uppsträckta.

Käsören Rune Johnson vid KK:s fjärrstyrda "stättan".

T-bladet

Nästa nummer av T-bladet kommer ut till jul.

Sista manusdag: 6 december.

Adress: KK/T/Gfr Gunvor Fagerström.

Telefon: (719) 6377